

Лукашук В.А.,
студ. гр. МЕ-31,
Національний університет «Львівська політехніка»
Науковий керівник - Станасюк Н.С.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

АВТОМАТИЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Застосування комп'ютерної техніки вносить значні зміни до організації бухгалтерського обліку, причому з допоміжного засобу обчислювальна техніка перетворюється на визначний фактор організації обліку. Ці зміни зумовлені тим, що змінюються способи обробки даних, при яких забезпечується різна швидкість надання звітної інформації. В різних системах бухгалтерського обліку (від паперової до комп'ютерної) вона досягається, як правило, раціональною організацією облікових даних, одноразовим їх отриманням та передачею за всіма напрямками. [1, ст. 59]

Використання обчислювальної техніки вирішує ряд проблем, пов'язаних із ручним веденням обліку, забезпечуючи:

- зменшення обсягу рутинних операцій;
- прискорення опрацювання даних первинних документів;
- автоматизацію розрахунків (податки, знос.);
- автоматизацію формування звітних форм;
- поглиблення аналітичного обліку;
- відмова від користування типографськими бланками первинних документів і звітності

Нові інформаційні технології в галузі бухгалтерського обліку відкривають значні можливості для керівників підприємств у процесі прийняття рішень. Програмне забезпечення дозволяє більш оперативно одержувати інформацію по усім питанням, пов'язаним із діяльністю підприємства, і своєчасно приймати управлінські рішення.

Існує декілька підходів до організації бухгалтерського обліку в умовах його комп'ютеризації:

- 1) системний підхід до бухгалтерського обліку;
- 2) розробка форм обліку, що орієнтовані на використання комп'ютерів;
- 3) трансформація методу бухгалтерського обліку.

Для вирішення проблеми комп'ютеризації існує два шляхи: перегляд методологічних аспектів обліку безпосередньо від вимог механізації та комп'ютеризації обліку до його методології, та комплексний перегляд всієї системи організації обробки облікової інформації.

Реалізація першого підходу дає обмежений ефект, який виражений, в локальних змінах у методології системи обліку. Система обліку удосконалюється, в основному, в напрямі задоволення вимог комп'ютеризації, наприклад, здійснюється складання та введення кодів облікової номенклатури, упорядкування первинних документів і документообігу, тощо. Такий суто, індивідуальний підхід був придатний для механізації обліку з використанням клавішних та перфораційних обчислювальних машин, а також при частковій механізації окремих облікових функцій на комп'ютері, в результаті чого виконувалась обробка інформації з окремих розрізнених ділянок бухгалтерського обліку. При комп'ютерній формі бухгалтерського обліку зміст форми обліку розширюється і поглиблюється; вона починає визначати не тільки методологічні, але й технологічні та інформаційні аспекти організації бухгалтерського обліку і обробки облікової інформації. Застосування комп'ютерів дозволило автоматизувати робоче місце бухгалтера і підняти на новий рівень процес реєстрації господарських операцій. Бухгалтер працює на комп'ютері в діалоговому (інтерактивному) режимі, використовує зворотній зв'язок в процесі обробки інформації і отримання відповідних вихідних документів. [2, ст. 27]

Єдність інформаційної бази і повний автоматизований технологічний процес забезпечується за рахунок одноразового введення інформації. Інтеграція обробки даних первинного обліку і адаптація програмного забезпечення до потреб користувачів досягається шляхом застосування різних комп'ютерних програм. Крім того комп'ютерна форма обліку має ряд переваг перед ручною, серед яких основними є вбудовані бухгалтерські знання (в програму вбудовуються правила формування тих чи інших проводок господарських операцій, тобто форма бухгалтерського обліку наповнюється специфічними бухгалтерськими знаннями), паралельне ведення обліку за декількома стандартами (на базі одних і тих же одноразово введених даних можна отримувати декілька систем оцінок та показників, що розраховуються за різними методиками) тощо.

Технологічний процес обробки даних при комп'ютерній формі обліку можна поділити на три етапи.

Першим етапом облікового процесу є збір та реєстрація первинних даних для обробки на комп'ютері.

На другому етапі проводиться формування масивів облікових даних на електронних носіях: Журналу господарських операцій, структури синтетичних та аналітичних рахунків, довідників аналітичних об'єктів, постійної інформації. Одночасно здійснюється контроль за процесом обробки інформації, записаної в масивах облікових даних.

Заключним етапом процесу є отримання результатів за звітний період на запит користувача або у вигляді реєстрів синтетичного обліку, аналітичних таблиць, довідок з бухгалтерських рахунків, або відображенням на екрані дисплею потрібної інформації. Особливістю комп'ютерної форми бухгалтерського обліку є те, що вона не існує без конкретної комп'ютерної програми. Облікові реєстри різних програм є схожими, але не однаковими. [3, ст. 74-76].

Основні принципи комп'ютерної форми бухгалтерського обліку наступні:

- одному журналу хронологічного запису відповідає багато реєстрів систематичного запису;
- накопичення і багаторазове використання облікових даних;
- один синтетичний рахунок - багато аналітичних рахунків. Кількість рахунків аналітичного обліку залежить від цілей, поставлених керівництвом перед обліком, і нічим не обмежується;
- автоматичне отримання інформації про відхилення від встановлених норм, нормативів, завдань тощо;
- отримання звітних показників в інтерактивному режимі;
- автоматичне формування всіх облікових реєстрів і форм звітності на основі даних, відображених в системі рахунків.

Отже, сьогодні на ринку програмних продуктів є декілька десятків (якщо не сотень) пакетів програм для бухгалтерського обліку, проте кожного року декілька фірм заявляють про випуск нової програми, яка, з їхніх слів, є потужнішою, "розумнішою" і перевершує усі відомі. Це наприклад така програма, як «1С Бухгалтерія»

Література:

1. Сопко В. *Бухгалтерський облік: навч. посібник.* — К.: КНЕУ, 1998. — 448 с.
2. Чистов Д.В. *Хозяйственные операции в компьютерной бухгалтерии* - К.: Мк-Прес, 2002 – 225 с.
3. Бутенець Ф. Ф., Івахненко Н. П. *Інформаційні системи бухгалтерського обліку* – Житомир: Юніор, 2002 – 342 с.